

Regionala utvecklingsnämnden

YTTRANDE

Handläggare Filip Eriksson
Samhällsplanerare
Filip.Eriksson@skane.se
040-6753358

Datum 2026-03-06
Ärendenummer 2026-POL000108-001

Adressat
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.me.remissvar@regeringskansliet.se
e
KN2026/00379

Region Skånes yttrande över Betänkandet - En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)

Regeringskansliets diarienummer: KN2026/00379

Region Skåne har beretts möjligheten att lämna synpunkter på betänkandet en kortare instanskedja för mark- och miljöärenden och delger härmed vårt yttrande.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 8 juni 2023 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över och lämna förslag på hur tillståndsprövningen enligt miljöbalken kan förenklas och förkortas genom att göra prövningen mer flexibel, effektiv och förutsebar (dir. 2023:78). Utredningen antog namnet Miljötilståndsutredningen. Den 16 januari 2025 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv för Miljötilståndsutredningen (dir. 2025:2).

Tilläggsdirektiven innehåller frågor som ska redovisas vid tre tillfällen.

Detta delbetänkande avser frågan om utredningsbördan i detaljplaneprocessen samt instansordnings- och överprövningsfrågor. Bland annat föreslås en ny instansordning för mark- och miljöärenden. Samtliga förslag föreslås träda i kraft den 1 januari 2028.

Region Skånes synpunkter

Region Skåne ser positivt på förslag som kan bidra till effektivare processer i mark- och miljöärenden och som säkerställer en fortsatt hög grad av rättssäkerhet för samtliga ärenden. I Skåne finns både ett rikt natur- och djurliv och många konkurrerande mark- och vattenanvändningsintressen som behöver beaktas i olika processer. Region Skåne delar bilden om att processerna måste fortsatt präglas av en hög kvalitet i syfte att nå miljömålen, säkra näringslivets konkurrenskraft och öka investeringsviljan.

En ny instansordning för mark- och miljöärenden

En ny instansordning för mark- och miljöärenden föreslås. Utredningen föreslår att kommunala beslut om lov, start- och slutbesked, förhandsbesked och tillsyn enligt plan- och bygglagen inte längre ska överklagas till länsstyrelserna utan i stället ska överklagas direkt till mark- och miljödomstolarna. På motsvarande sätt som för kommunala beslut enligt plan- och bygglagen föreslås även att länsstyrelsen slopas i instansordningen för sådana ärenden i särskilda fall enligt miljöbalken som inleds i en kommun. Dessa beslut avser i huvudsak tillsyn. Region Skåne ställer sig positiv till utredningens inriktning att bidra till kortade handläggningstider och minskade kostnader, bland annat kopplat till överklaganden. Som Region Skåne framfört i tidigare remissvar är det av vikt att lokal kännedom, inflytande och rättssäkerhet beaktas i det fortsatta arbetet. Region Skåne ser det som viktigt att reformeringen inte sker på bekostnad av det regionala perspektivet. Detta omfattar såväl insikter i den fysiska planeringen som förståelse för miljöförhållanden.

Detaljplaneprocessen förenklas och förtydligas

Utredningen presenterar ett antal förslag med syfte att bidra till en mer effektiv och förutsebar detaljplaneprocess. Region Skåne har ansvaret för den regionala fysiska planeringen i länet och har genom detta ett regionplaneuppdrag enligt plan- och bygglag (2010:900). Regionplanen ska ge vägledning för beslut om översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser. Region Skåne yttrar sig regelbundet över skånska detaljplaner och ser positivt på att detaljplaneprocessen förtydligas bland annat avseende bedömningen av en detaljplans betydande miljöpåverkan. Det är av stor vikt att planeringsprocessen är tydligt utformad för att skapa rätt förutsättningar för en mer ändamålsenlig fysisk planering. Vidare välkomnar Region Skåne förslaget om att ge Boverket i uppdrag att utveckla vägledningsmaterial som tydliggör vilka utredningar som bör krävas.

Region Skånes utvecklingsuppdrag och ansvar som remissinstans

Region Skåne yttrar sig över, *betänkandet en kortare instanskedja för mark- och miljöärenden*, utifrån nedanstående ansvar och arbetsområden.

Region Skåne har ansvar för vård och hälsa i Skåne enligt Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) samt ett samordnande ansvar för Skånes utveckling, enligt lag om regionalt utvecklingsansvar (2010:630). Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Skåne är också enligt lag om kollektivtrafik (2010:1065) regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne län, vilket innebär det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken.

Region Skåne ansvarar för den regionala fysiska planeringen i länet och har genom detta ett regionplaneuppdrag enligt plan- och bygglag (2010:900). Genom regionplaneuppdraget arbetar Region Skåne med att tydligare koppla samman det regionala utvecklingsansvaret och kommunernas översiktsplanering. Dessutom utgör Region Skåne formell remissinstans avseende översiktsplaner enligt plan- och bygglagen (2010:900) och enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) avseende riktlinjer för bostadsförsörjning.

Region Skåne har sedan flera år ett klimatstrategiskt arbete i nära samverkan med både Länsstyrelsen i Skåne och Energikontoret Syd, genom *Klimatsamverkan Skåne*. Region Skåne arbetar för genomförandet av *Klimat- och energistrategi för Skåne*, som beslutades 2025 och har långtgående mål om att minska både direkta och konsumtionsrelaterade utsläpp i Skåne till år 2030.

Region Skåne har tagit initiativ till *Skånes Effektkommission* som bildades i februari 2021 med syfte att samla skånska aktörer som gemensamt kan förbättra elförsörjningen vad gäller leveranssäkerhet, kostnad och miljö. Egna analyser samt utbyte med myndigheter, energiaktörer och skånskt näringsliv har gett en klar bild över det allt större effektbehovet.

I handläggningen av detta ärende har avdelningen för regional utveckling och koncernkontorets stab deltagit. Enheten för regional planering samordnar Region Skånes handläggning av detta ärende.

Med vänlig hälsning,

Anna Jähne
Ordförande

Anna Pettersson
Utvecklingsdirektör